

Verdens

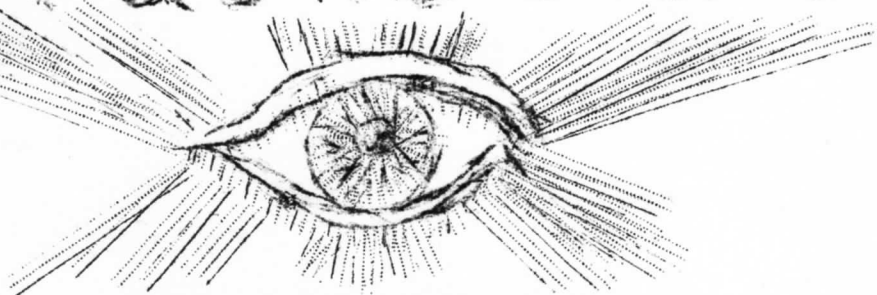

Navle

Edvin Westergren
Skansen

Verdens Navle

Digte skrevet og illustreret

af

Edvin Westergren.

- 1: DET GROVE BRØD.
- 2: DÆKBLADET.
- 3: DEN RØDE ARABESK.
- 8: VERDENS NAVLE.
- 11: MENNESKET, - EN NAR?
- 13: OG FANDEN VAR IBLANDT DEM.
- 14: STIK EN KÆP I OG LUGT? HVOR DU ER!

SKANSEN

1977.

DET GROVE BRØD.

Livet er andet og mere end krible krable på strøget,
mere end træsken gade op, og gade ned en grå hverdag,
mere end still leben på en kontorstol,
end det, at hive i håndtag,
og trykke på knapper ved en samlebåndsmekanisme.

Livet er aktiv fritid,
møde med andet liv,
skabende insats i stort og småt,
i det, at arrangere en blomsterbuket
i det, at fortrænge træthed og træghed
og forvandle miljøet med sin blotte fremtræden.

Livet er oplevelse og iagttagen,
det at vokse i indsigt og forståelse,
det at vokse som et træ,
der lærer lyset at kende
ved at strække og række sig,
ved at folde sig løvrigt ud i mange berøringsflader
med vind, sol og regn,
det, som træet, at opleve den grødefulde muld
ved at grene rødderne ud i hårkarnet
- bort - bort fra stammen sugende næring.
Natrium - calcium - svovel - clor - carbogonium
brint - ilt, og nitrogeniom; en konstruktiv formel
opløst i H_2O . - - - Prosaisk?

Rygraden - den indsigt, det kendskab, der forlener oplevelsen
med tyngde, fylde og varige dimensioner.

Livet er et mirakel for den, der siger: "Ja"
og kommer tilværelsen mangesidigt imøde.
Nydelse alene er som vindens hule tuden i en tom flaske.

Det grove nærende brød
er den realitetsnære indsigt,
der binder safterne, som væsker.
- Det er som sædekorn. der falder i sindets agermuld.

Og det at leve, er at vande sin ager,
at klippe og beskære,
at luge ukrudtet bort.
- Og plante nyt -

DÅKBLADET.

To træde i samtidens åndsliv. (partielt parodi)

1.

Hør mit råb fra bunden her under slammet i tøndene.

Her i vor sensationshungrende samtid så jeg op,
spejdende efter lys.

Løstagtighedens lakajer stod på parnassetes tinder
med sine ideelle fordringer:

" Ingen slipper ind,
som ikke stikker os i tidens tone.
Den som ej slutter trop,
bedrages for sin digterkrone.
For enhver pris, bli'original,
spyt det ud i sjælesjæl.
Stå på hovedet i lukumsspanden,
hils the Lord, den store fanden.
Ja, gi'et nummer me'pessemanden.
Tro os, - Fantasi, - at formulere fabler.
Det at pesse ud fra rådhusårnet,
enestående nyskabende kunst.
Det at gøre det to gange,
dobbelt nyskabende kunst.
Det at gøre det tre - fire - fem, ja,
et uendeligt antal gange,
at finde forløsning under det at virke på en
ufuldbyrdet perlerad,
hvis mage aldrig har været skuet.
Det at skide ud gennem tårnets glug,
det at stå på hovedet og skide sig selv i halsen
- et sandt tidstypografisk udtryk -
- en kunst uden lige -
Døren står åben for geniet!"

Den store fladpandede salamander, som gør,
hvor ingen tidligere har gjort,
og som gør det med kommercielt held.

2.

Hvem holdes hen med snak og fjas? - Hvem er de svigtede?
Hvem er de åndeligt undertrykte? - Hvor vlev mennesket af?
Jo-o-o, det er ganske vist: mennesket har sin frie vilje!
De syndige sjæle er selv skyld i deres åndelige armod,
- de ku' ha'valgt deres tipoldeforeldre med omhu,
tilrettelagt miljø og betingelser

inden de lod dem føde,
da ville de være blevet befordrede via indoktrinering
fra vuggen og frem til samfundets højeste poster,
støttet af arveonkel, og Fandens moster.

"Jovist, man har sin frie vilje, hov Jensen!
ret ind i geledet.

Lad os sammen synge:

Særken er lejjet, og ånden er glædet"

Melodi: marken er mejet.

DEN RØDE ARABESK.

1.

Samtiden - er det dig?
- din fjende?
- kliken?
- den snævre kreds med udbredt indflydelse?

Udenom ligger landet åbent.

De lever uden jer.

Livet pulserer gennem mange kanaler
rigt facéttet
uberørt
ubesmittet
ubeskrevet i sin rod.

Af dette gror de nye skud
sprænger sig vej.

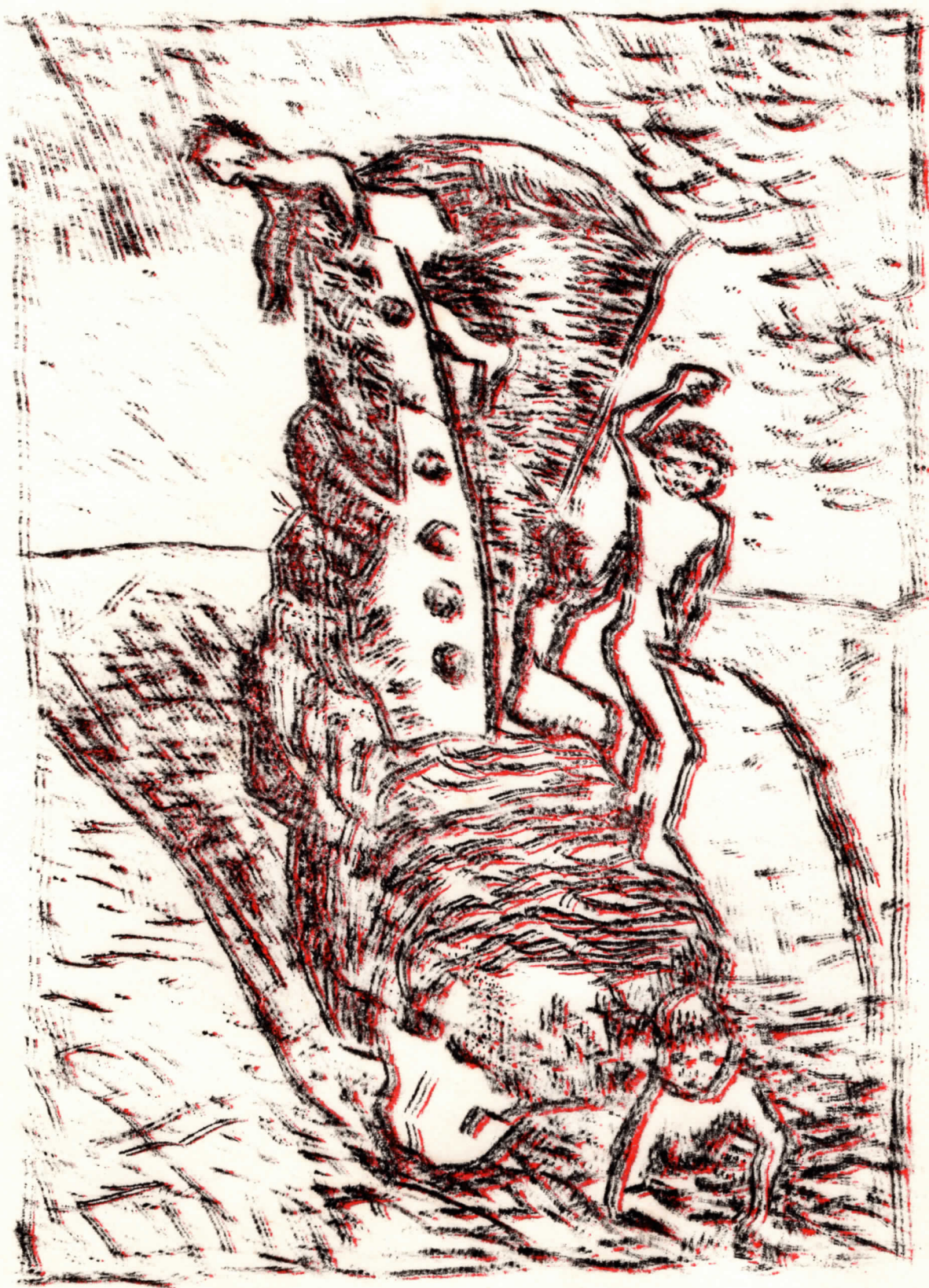
Jeg har set det i nyboders børn
en grå dag på Trefoldigheden,,
og jeg har set det i landbobørn
ved min dør - i min have,
og langs vejene derom.

Evindeligt elementært contra revolutionært
ulmer det,
gløderne lever
styrkes i vinden.

Menneskespirene dræbes - sover: - men gløderne ulmer.

"Jeg vil ikke være støvet, man træder på"
evindeligt gentages dette
i tavse råb
i spillende øjne og åbne blik.

Nyboders børn, og børnene fra landet gav mig håb.
Jeg tror, mennesket overlever sig selv,
at mennesket overlever i gløderne:
thi jeg har set børnene række livet over til hverandre
- led til led -
- led for led -

2.

Der er kommet ny madonna på plakatsøjlen.

- Hvor er hun i morgen?

Alle bliver glemt,
de sandeste ideer,
de højeste idealer,
de skønneste værker skrues ned i malstrømmen.

Hende, der var på plakaten i går, er borte.

Tilværelsen strømmer blindt videre.

Hvorfor skeldne mellem sort og hvidt,
når kulørte neonlys glimter intensivt
- intensivt betalt.

En tid står stjernerne betalte
fastholdte på himlen,
fastholdte af konkurrerende pengematadorer.

I morgen er stjernerne døde.

"Er der penge i det efterladte ry?"

Man vejer, dividerer, kalkulerer og beregner.

Lidt kulør på en blind tilværelse.

Illusioner til salg efter pengepung,
efter smag og sindelag.

Alt fortabes i forglemmelse i illusionernes hav.

Hvem bryder sig om livet i renkultur?

- om det at være menneske?

Det, som så ofte gør ondt og tynger tungt,
det, som kræver aktiv og uforfærdet søgen.

Værdigheden er blevet et skrud til festbrug,

en gallarobe,

ofte honoreret med ordensbånd,

- en smoking til udvortes.

Her kommer jeg!

- som skueret -

SKRIG

Luk støjbanen
Bliv i nonnefængslet
Flest kvinden i

Fyret: men kun en
slæder i toppen.

Primadonna

Politisk spil
om skat på
bændelorm.

Den er
skred i forplumring
af kulturdebatten.

Halt års stop
for kemi affald.

Det drejer sig om
respekten for
retssikkerheden.

Alle betalte til selvglemsel:
 men trød dem for nær, og en svag reaktion
 af ulmende livsgnist vil slikke dig imøde.

Øjnene - anonymt stjæles der fra fadet.
 De korsfæstede udtømmes til sidste blodsdråbe.

Den røde tråd - en myriade af spejdende øjne - menneskeheden,
 snart et stateligt træ med yppigt svulmende krone,
 byggeplads for vimse fugle.
 - snart en afsveden stub
 med livet forskanset i et splittet rodnet.

Somme tror på livet i lystens og nydelsernes huler
 og sanser ikke lænkerne deri.

Jeg tror på den genkommende vår,
 på det fornødne gennembrud
 af unge spirende kræfter,
 - på det genfødte menneske,
 som bryder mulden og skyder stængel op ved vårbrud.
 Og jeg tror på den frihed, der kommer af indsigt,
 vundet under nidkær og oprigtig ransagen
 efter realiteternes uskrevede love, for hvad sandt menneskeligt er.
 Og jeg tror på hengivenhed i dette.
 Jeg tror på den frihed, der gør den lankede ubundet og utvungen
 i sig selv.

Menneskeånden giver livsgnist til det sidste,
 og børnene - gløderne, er den røde aravesk,
 der påny og påny gør genrejsning mulig.

Menneskeånden ånder trods alle fald,
 - og jeg er del i den,
 i denne menneskehedens hovednerve,
 i denne vilje - denne kærlighed til mennesket,
 som menneske.

Forført af urene ideer og kræfter, infiltreret i smuds og slam,
 strækker menneskeheden sig fra alfa til nu.

Kærligheden til mennesket - og kærligheden til sandt lys
 over menneskets vej kan frelse og genrejse,
 gang på gang - påny og påny, så ofte mennesker
 omvender sig, og griber til.

VERDENS NAVLE.

Trådene står som bristefærdige trosser,
krydses over hverandre
og danner centrerede knudepunkter
- brændpunkter.

Der trækkes fra centrum.
Der trækkes fra periferiske hovedcentraler.
Der trækkes med politisk snilde - med magt
- med pression og taskenspillerkunst.

Hvor vil verdens navle skyde sig frem
som hoveddominansen?
- som den store inspirator
- den store aktivator
- den store katalysator
- den store altbetvingende magtfaktor,
der med eet snuptag forener trådene i et træk mod sig
forvandlende sine medpartnere
i det mellem menneskelige spil til provins.

Brücelles
Paris
Bonn
London
Waschington
Peking
Moskva
Tokio

Hvor vil verdens navle manifestere sig
som den alt besnærende skøge?

Menneske - Hvad tænker du? - Hvad tror du?

Endnu engang! - Menneske

- Hvad tænker du? Hvad tror du?

Verdens navle, det er netop der,
 hvor mennesker mødes i aktiv udveksling,
 hvor mennesker hjælper hverandre på fode
 gennem virke for menneskelige kår
 - for menneskelige betingelser!

Verdens navle- det er her - der, og alle vegne,
 hvor mennesker tager mod til sig
 og står fast på sit menneskeværld.

Der er brændpunktet
 - netop der, hvor du og jeg kæmper
 for at bevare mennesket i os selv,
 - og i andre.

Mennesket er det givet at vælge mellem det,
 at glide blindt med strømmen
 drevet af frygt og vakte begær,
 og stå fast
 vokse i indsigt,
 og i lyset af denne, bygge en mennesketilværelse,
 der rummer legeme, sjæl og ånd,
 og som rækker hen over hovedet på sig selv,
 - henover graven,
 - og ind i fremtiden.

MENNESKET - EN NAR?

Maskinen - Teknikken,
hvorledes så verden ud i dag uden disse?

Der blev mad til mange munde
- og der blev hunger til de svigtede.
Der blev klæder og fodtøj i overflod,
nyttige artikler i overflødhedshorn
som verden ej tidligere har kendt mage til.

Og der blev mangel på alt i den ny verdens periferi -
overalt slam, mudder, forurening, misbrug af recurser,
miljø og mennesker.

Som ingensinde tidligere
har vi midler til at råde bod på alverdens misbrug.
Og dog - arbejdsløshed - økonomiske kriser
rider denne skinrige verden som en mare:
thi skinrig er den overflod,
det flitterstads, som i dag frister,
for i morgen at køres på losseplads til destruktion.

Hvilke kræfter har draget mennesket ind i denne blindgade?
Hvilke kræfter har gjort mennesket til nar?
- til slave af hovedløs produktion og komseren?
Hvilke kræfter har gjort mennesket til en skygge
af sine iboende muligheder?

Sig mig det, medens tid endnu er,
medens dommen over homo sapiens endnu står til at afvende.

Og jeg hørte mange sige ved dem selv:
Jeg, en nar,
kun indtil min omvendelse til et egentligt
menneskeligt forløb er fuldbyrdet.

Midt i vinterens hjerte klingede sangen op mellem rødderne
på en gammel hul eg:
Op i dødnings, og alt hva'som kravle ka'
Det er vår - det er vår.
Lystigt vrider ormen sig i forårsregn,
og sneglen skyller støvet af sit hus.
Sorten muld skydder ryg igennem sneens vintertegn,
og gammelræven renser sig for lus.

Men hør! Hvor blev mennesket af i drømmen,
som lagde sjælene i slør?
Det, der for nogle blev en grundmuret væg,
blif for andre til en åben dør.

OG FANDEN VAR IBLANDT DEM.

Brunst og kulørte bobler,
horebukke på frønnede popler.
Fanden hvisker dig i øret
"Følg din lyst, det giver idel trøst!"
Hvorfor række sig med møje,
når lysten huserer i nederste køje.

Hvad der undrer er: at så få det ser,
at Fanden trækker samme spor,
som dyrets blinde drift tilgodeser.

Med et øje på hver en trevl af rod
ser man blot, hvad jorden rummer i det nære ved sin fod:
men fra kronen øjnes, hvad der kommer.
Den, som vil sit vel, bør holde hovedet højt
og sigte gennem vinteren mod sommer.

Jeg ser en skare af gående træer,
som finder vej ved lys for øje,
som fuldt oprejste menneskerde skuer udfra høje.

Jeg ser en hob af døende grene,
en hob, som kvæler hverandre i sammenfiltrede rødder.

Og de kaldte det for livet,
at dø i lyst og lykkedrøm.
Fanden var iblandt dem
og spiller op, medens sjælene forbløder.

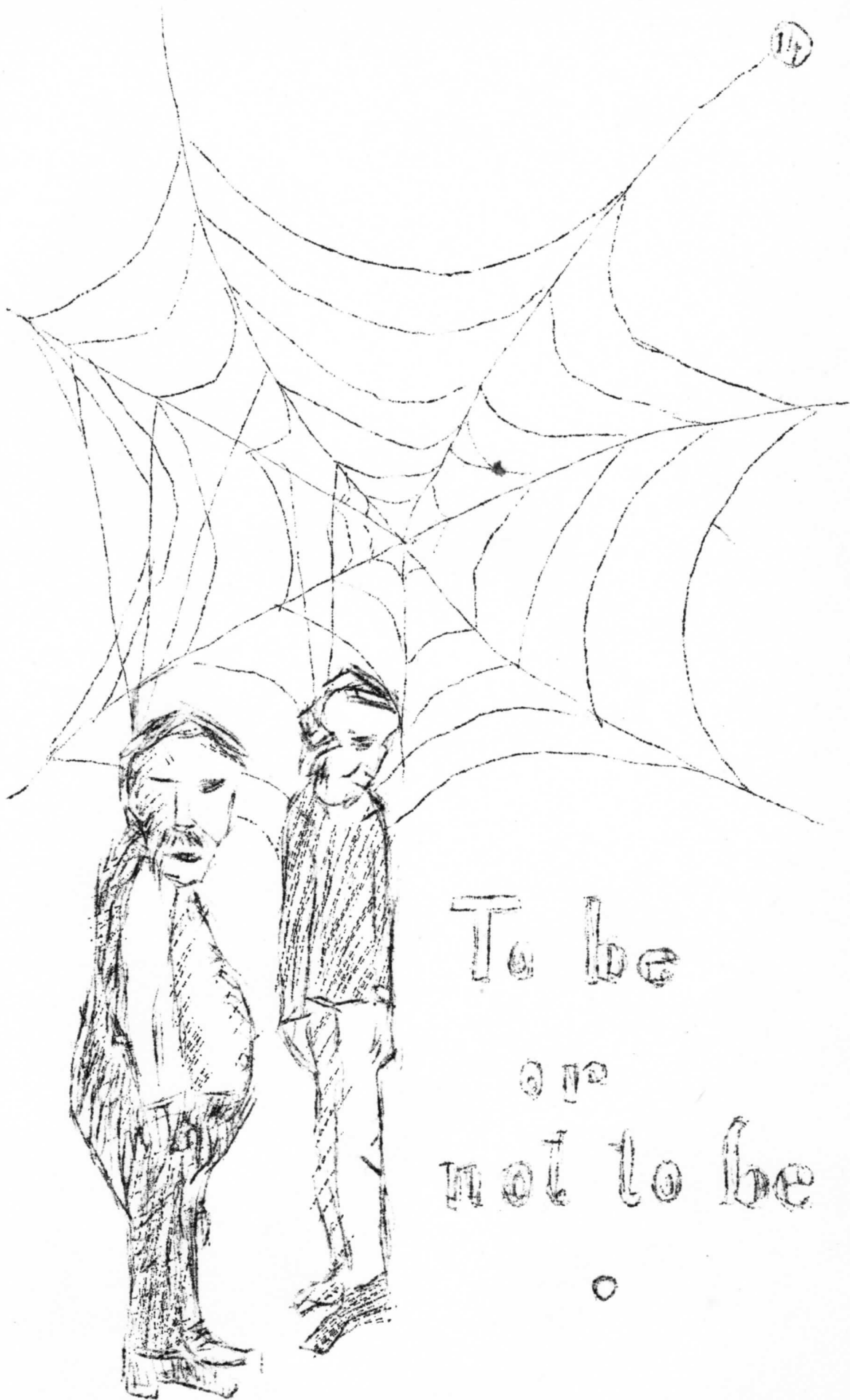
Vogt dig -
forpup dig ej som larve i de gamle klæder:
thi han som bar dem
er forlængst til himmels faren
og rækker derfra livets uforskyldte glæder.

2.

Spil op - spil op, en tilgift er det hele liv,
og lysten bruser i krystaller,
der danser manden med sin viv
igennem vårens lyse haller.

Knivskarp er den od, der skiller mellem liv og død.
Den,
som glemte lyset, ligger livløs hen ved morgenrød.

Se op - se op -

To be
or
not to be
o

STIK EN KÆP I OG LUGT? HVOR DU ER!

Når hverdagen melder sig, ser man dem myldre hver morgen gennem byernes labyrinter.

- Hver aften følges samme mønster
bølgende i modsat direktion.

Og dagene gik vel pogramerede ved samleband
og automatiske mekanismer.
Folk reser sig op i ensporet slitahe inspireret af sult
og manglende tillid til systemet og fremtiden.
Den, som åd sig ihjel, slap helskindet udenom striden
- og væksten derved.

La'hjulene rulle - La'hjulene rulle.

Af bitter erfaring har mange gjort op med sig selv,
at deres ungdoms idealisme og mellem menneskelige åbenhed
straffedes med ublu udnyttelse og drøje ågerrenter
- og man bøjede sig i resignation.

La'hjulene rulle - la'rulle - La'rulle!

Samtidens pessimisme er rummet i parolen: "Det går nok -
det går nok, det vi har levet op, ka'de ikke ta'fra os"

Man stirrer sig blind på forvrængede betingelser.
Af mangel på tro opgives den halve menneskelighed,
individet pantsætter sit hovede - og sit liv
til den kraftigst virkende formynder,
som forstår at snakke sit offer efter munden
i samme åndedrag, som magtbryns ånde dunster ud i rummet.

Men! - fremtidens sol står lavt i horisonten,
netop der, hvor mennesker opgiver at grunde
over sandt menneskeverd og livets betingelser -
der, hvor mennesker opgiver at rejse sig kæmpende
for at realisere eksistensen
som levende oprejste mennesker i livets tegn.

Vi lever i et overflødigshorn,
hvor forkrænkkeligheden og forfaldet æder sig ind.
- Kunne mennesket frelses ud af ilden - ud af faldet,
inden himlens sluser lukkes for lyset og lader vandene stige.
Thi dette vil ubønhørligt ske, hvor sigtet er for kort.

Nej, dette er ikke sagt i blåøjet naivisme
- eller enøjet idealisme.
Realistisk set: Det er sand menneskelig eksistens det gælder.
Det koster alt - Rummer alt -
noget mindre er uundgåeligt spiren til forfald.

Stik en kæp i samtiden og lugt,
hvor du er på tidens endeløse vej.